

BESZÁMOLÓ

az Officina de Iohanne Bollók Nominata
2009/2010. évi tavaszi félévben végzett munkájáról

A félév kiemelkedő szakmai eseménye Peter Schreiner bizantinológusnak, a Kölni Egyetem professor emeritusának látogatása volt. Vendégünk 2010. április 26-tól három szemináriumot (*Isidor von Kiev; Die Inschrift von 1166; Lateinisches in Griechischen und Griechisches in Lateinischen Handschriften*) és egy előadást (*Schreiben gegen das Vergessen: Formen der Erinnerung in der byzantinischen Schriftkultur*) tartott német nyelven. Néhány évvel korábban hallgatóink Farkas Zoltán bizantinológus óráján már bevezetést nyerhettek a tudományág alapelveibe, most pedig szűkebb témák részletes tárgyalásával mélyíthették el ismereteiket. A hallgatói érdeklődést jól mutatja, hogy számos műhelytag kérte felvételét az újonnan megalakult Magyar Bizantinológiai Társaságba is. Örvendetes és rendkívüli jelentőségű eredmény, hogy Schreiner professzor személyes javaslatára a bizantinológia legnevesebb szakmai folyóirata, a *Byzantinische Zeitschrift* magyarországi referensének Műhelyünk tagját, Juhász Erikát kérte fel.

Szintén a félévben került sor (2010. május 28-29.) a SEC Collegium Hungaricum diákegyesület V. országos konferenciájára az ELTE Ókori Kelet szakirányának szervezésében. A Műhely önálló ülészakkal képviseltette magát, ahol a következő előadásokat hallgattuk meg: Lovász Lilla: *Egy görög missilis levél papiruszon*; Locsmándi Dániel: *A Szapolyai testvérek és szepesi örökös ispáni címük*; Delbó Katalin: *A Florilegium Vindobonense a paleográfiai vizsgálatok tükrében*; Szegvári Zoltán: *Boethius Bizáncban*. Az ELTE hallgatóinak ülészakkán belül került sor Peszlen Dóra műhelytag előadására *Peleus a Metamorphosesben és a latin irodalomban* címmel. A konferencia előadásainak írásos változatát tartalmazó kötetet Locsmándi Dániel szerkeszti. A korábban megrendezett Eötvös Konferencia Klasszika-filológia szekciójában ugyanezen előadók előadásuk eredeti (később jelentősen átdolgozott) változatával szerepeltek.

Folytattuk a segédtudományi (papirologia, paleográfia) kutatásainkat is. Eredményeink lassan beérő gyümölcse a prágai kiadású szakfolyóiratban, az *Eirene*-ben megjelenő cikksorozat, melyben hallgatóink kiadatlan papiruszok tudományos közlésére vállalkoztak. Az elmúlt évek munkáját mutatja be az *Antik Tanulmányok* hasábjain megjelenő kutatási beszámoló (*Szövegkritikai műhelymunka az Eötvös Collegiumban*. Összeállította: Horváth L. – Mészáros T. *AntTan* 53 (2010) 127-168). A közlemény a következő elemeket tartalmazza: Mészáros T.: *Az Eötvös Collegium Bollók János Klasszika-filológia műhelye*; Horváth L.: *Friss hírek Oxyrhynchosból*; H. Harrauer: *Papirologiai tárgyú kutatások Magyarországon*; Ch. Gastgeber: *Bizánci görög szövegek kiadása*; Juhász E.: *A HypereiDoc editor*; Delbó K.: *A Florilegium Vindobonense* (fénykép- és átírási melléklettel), valamint a *Pap. G 21872* (Hegyi Orsolya, Minda Mercédesz, Németh Tamás), *Pap. G 27513* (Berkes Lajos, Preseka Diotima), *Pap. G 27313* (Delbó Katalin, Farkas Anna), *P. Hospes I* (Ikvahidi István, Juhász Erika, Zergi Nóra) jelzetű papirusztöredékek fényképmellékletekkel kiegészített átírása és kommentárja. Fenti eredményeknek köszönhetően felkérést kaptunk a Szépművészeti Múzeum Antik Gyűjteményében őrzött papirusztöredékek egyharmadának tudományos feldolgozására. Az Oktatásért Közalapítvány szakkollégiumi pályázati kiírására Műhelyünk sikeres pályázatot nyújtott be. A támogatás lehetővé teszi, hogy az ősz folyamán a papirologiával foglalkozó

hallgatóink helyben tanulmányozhassák a prágai Károly Egyetem Wessely-gyűjteményének szintén kiadatlan papiruszait.

Hasonlóképpen folytatódott az Informatika Műhellyel közös, interdiszciplináris együttműködésünk. A HypereiDoc klasszika-filológiai szövegkiadó szoftver fejlesztése előrehaladott állapotba került - köszönhetően a heti rendszerességgel, informatikus és filológus hallgatók közreműködésével tartott megbeszélések eredményeinek.

2010. május 4-én került sor kurátorunknak, a Műhely tiszteletbeli elnökének, Szepessy Tibor Tanár Úrnak könyvbemutatójára (*Válogatott tanulmányok*. Szerk: Mayer Gyula, Mészáros Tamás, Monostori Martina. Typotex 2009). A rendezvényről, melyen megjelent a kötetet támogató Hiller István miniszter, a Duna Tv Kikötő című műsora tudósított.

A Mentor Magazin collegiumi műhelyeket bemutató sorozatának keretében elsőként a Bollók János Klasszika-filológia Műhely került sorra a 2010/03 számban (<http://3ddigitalispublikacio.hu/media/mentor/1003/mentor.php>), a 34-36. oldalon.

A 2010. május 28-án tartott műhelygyűlésen leköszönt posztjáról a külföldi ösztöndíjat nyert Ötvös Zsuzsanna műhelytitkár, akinek korábbi években végzett munkáját köszönöm. A tagság Juhász Erika személyében új műhelytitkárt választott.

A félévben a következő órákat hirdettük meg:

1. Bevezetés a latin kodikológiába; Madas Edit; szeminárium; heti 2 óra;
2. Auctorolvasás: Görög líra 2.; Szepessy Tibor; szeminárium; heti 2 óra;
3. Bevezetés a bizantinológiába; Horváth László/Peter Schreiner; tömbösített szeminárium
4. Görög nyelvtani gyakorlatok; Mészáros Tamás; szeminárium; heti 2 óra;
5. Horváth László: Latin nyelv.

Az egyes órákról készült oktatói értékeléseket lásd lentebb.

A félév legfontosabb eredménye, hogy a Horváth László Igazgató Úr által kiépített és működtetett nemzetközi kapcsolatrendszernek köszönhetően a szűk szakmai lehetőségekhez képest példátlan módon egyre több hallgatónk lát maga előtt határozott jövőképet. Míg az egyetemi hallgatók többsége az egzisztenciális kilátástalanság miatt tanulmányainak elnyújtására vagy pályamódosításra kényszerül, addig a Collegium nyújtotta lehetőségekkel élő műhelytagok előtt nyitva áll a nemzetközi tudományos élethez való csatlakozás esélye. Mindez megjelenik külföldön végezhető doktori tanulmányok (Berkes Lajos, Heidelberg), külföldi ösztöndíjak (Ötvös Zsuzsanna, Bécs; Schüsler Tamara, Bologna), neves külföldi kutatók szakdolgozati témavezetése (Mihálykó Ágnes, Hermann Harrauer), nemzetközi együttműködésben végezhető, magas színvonalú szakmai munka (Delbó Katalin, a *Florilegium Vindobonense* kiadása; Locsmándi Dániel, Lambeck kutatások) formájában, valamint együtt jár azzal a következménnyel, hogy a súlyos utánpótlási nehézségekkel küzdő nemzetközi (és hazai!) tudományos élet egyre inkább megismeri és igyekszik felhasználni hallgatóink tudását.

Le kell szögezmem azonban, hogy fenti lehetőségek nem járnak sem alanyi jogon, sem az életkor függvényében. A collegiumi közegben magától értetődő szakmai tudás mellett, melynek megszerzését döntő mértékben a Műhely által nyújtott képzési rendszer biztosítja, elengedhetetlen követelmény a Műhely szellemiségével való azonosulás. Sajnálattal tapasztalom, hogy ezen a téren az elmaradások jelentősek. Öncélú, nem egyeztetett törekvések hajszolása és a Műhelyszabályzatban megfogalmazott kötelességek hanyagolása helyett javaslom, hogy ki-ki a maga

szakmai önéletrajzának vizsgálatával vessen számot arról, mi az, amit eddig pályáján a Collegiumnak köszönhet. Magunk, ahogy eddig, úgy továbbra is műhelyünk névadójának szellemiségét tartjuk mértékadónak.

Félévi munkája alapján igazgatói dicséretre Szegvári Zoltánt javaslom.

Mészáros Tamás